

Tehnologijom se gradi povjerenje: Demokracija počinje na biračkom mjestu, a zaštititi svaki glas znači zaštititi demokraciju

Kolumna vršitelja dužnosti visokog predstavnika Louisa J. Crishocka

Slobodni i poštteni izbori su temelj svake demokratije. Građani imaju pravo na izbore na kojima se poštuje njihova politička volja i štiti svaki glas. Osnovni princip da svaki glas mora biti prebrojan onako kako je dat ne treba posmatrati samo kao izborni cilj kojem treba težiti. To je osnovna demokratska norma.

Nove tehnologije i zaštitne mjere uvedene su u izborni proces u cilju jačanja povjerenja građana, bolje transparentnosti, unapređenja sigurnosti glasanja i veće odgovornosti.

Mogućnost pribjegavanja izbornim prevarama, manipulacijama i nepravilnostima predugo je ugrožavala povjerenje građana u izborni sistem, rezultirajući manjim interesom za izbore i lošijom izlaznošću birača. Kad građani više ne vjeruju da će njihov glas biti zaštićen i tačno prebrojan, ugrožena je i sama demokracija. Mjere koje imaju za cilj sprečavanje izbornih prevara – uključujući i odgovorno uvođenje novih tehnologija za jačanje integriteta izbornog procesa – ne

predstavljaju luksuz čije se uvođenje može odgoditi za neko idealno vrijeme u dalekoj budućnosti, nego stvarnu potrebu demokratskog društva.

Neki političari će možda tvrditi da su nove tehnologije osmišljene da definiraju politički ishod – kako bi se odredili pobjednici i gubitnici – ali to nije cilj. One su osmišljene da zaštite integritet izbornog procesa, kako biste vi, građani i birači Bosne i Hercegovine, slobodno odredili rezultat izbora.

Šira primjena tehnologije će povećati nivo transparentnosti na biračkim mjestima, te ojačati autoritet i odgovornost izbornih institucija, a sve sa ciljem da vi, građani, steknete više povjerenja da će vaš glasački listić na kraju biti ispravno prebrojan.

Političke stranke koje se na izborima natječu da vode ovu zemlju i koje istinski poštuju demokratiju, ne bi trebale imati ništa protiv mjera koje su osmišljene kako bi se zaštitio integritet izbora.

Pozivam sve stranke, njihove lidere i aktiviste da se fokusiraju na pitanja koja su građanima najvažnija, a to su borba protiv kriminala i korupcije, rješavanje problema nepotizma, smanjenje stope nezaposlenosti, ublažavanje posljedica rasta cijena i unapređenje životnog standarda. Predizborne kampanje trebaju nuditi kredibilna rješenja za ove izazove i ne trebaju služiti za podizanje političkih tenzija pozivanjem na podjele i korištenjem šovinističkih narativa ili neutemeljene retorike kojom se u negativnom kontekstu govori o izbornim tehnologijama ili izbornom procesu.

Provođenje mjera kojim se osigurava integritet izbornog procesa je odgovornost nadležnih institucija. Profesionalno, transparentno i dosljedno provođenje ovih mjera važan je zadatak koji je povjeren Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine. Međutim, tehnologija ne može zamijeniti snažne

institucije. Tehnologija je sredstvo koje može pomoći institucijama da ispune svoje obaveze prema građanima.

Slobodni i pošteni izbori, kao demokratska norma, ujedno predstavljaju i jedan od ključnih uslova na evropskom putu Bosne i Hercegovine. Funkcionalno demokratsko društvo mora imati institucije u koje građani imaju povjerenja, pravila koja se jednako primjenjuju na sve i izborne procedure koje štite integritet svakog glasa.

Na kraju, ovdje se ne radi o samoj tehnologiji. Radi se o povjerenju.

Nadam se da će vama, biračima Bosne i Hercegovine, ove nove tehnologije pružiti razlog da vjerujete da će, kad izađete na biralište, glasate i odete s biračkog mjesta, vaš glas biti poštovan i da neće biti izgubljen ili izmijenjen, da se njim neće manipulirati ili ga zloupotrijebiti. Ovakva zaštita izbornog procesa predstavlja temelj demokratije i odgovornosti, te čini osnovu prosperitetnog demokratskog društva.

Dragi građani, uoči početka predizborne kampanje za opće izbore, sve vas pozivam da aktivno sudjelujete u ovom procesu. Informirajte se o novim izbornim procedurama koje se uvode. Zainteresirajte se za platforme i programe koje su predložile političke stranke i kandidati za javne funkcije. Na kraju, izaberite i glasajte za one stranke i kandidate koje vi preferirate.

Uvođenjem tehnologije za unapređenje integriteta izbornog procesa ovi izbori će biti najslobodniji i najpošteniji izbori u Bosni i Hercegovini do sada. No, tehnologije i izborni procesi imaju naj snažniji efekat i najdemokratičniji su onda kad u procesima aktivno sudjeluje što veći broj građana koji su adekvatno informirani. Stoga pozivam sve građane da razmisle o pitanjima koja su važna, da na temelju informacija odluče koga izabrati i da glasaju s povjerenjem!

